

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie  
Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie  
*Instytut Rynków i Konkurencji*

Prof. dr hab. Roman Sobiecki

# **FIRMY RODZINNE**

**Warszawa, 1. września 2015**

# Firmy rodzinne

1. Źródła przedsiębiorczości rodzinnej
2. Relacje: firma-rodzina
3. Cechy firmy rodzinnej
4. Kryteria wyodrębniania firm rodzinnych
5. Własność i zarządzanie w firmie rodzinnej

# Źródła przedsiębiorczości rodzinnej

Wyjściowym źródłem przedsiębiorczości rodzinnej są zasoby materialne i niematerialne zgromadzone w gospodarstwie domowym, wykorzystywane do poszukiwania i wykorzystywania szans w działalności gospodarczej.

# Relacje: firma-rodzina

Ścisłe powiązanie i wzajemne uzależnienie życia rodzinnego (*gospodarstwa domowego*) z działalnością gospodarczą (*przedsiębiorstwem*).

Siła powiązań zależy od formy prawnej firmy, pod którą prowadzona jest działalność.

# Cechy firmy rodzinnej

Firmą rodzinną jest podmiot gospodarczy, w którym jedna rodzina (lub wskazana przez rodzinę) ma większość udziału we własności oraz zarządzania całym podmiotem.

Cechy firmy rodzinnej:

- 1) posiadają dowolną formę prawną,
- 2) kapitał firmy znajduje się w całości lub dominującej części w rękach rodziny,
- 3) przynajmniej jeden członek rodziny wywiera decydujący wpływ na kierownictwo lub sam sprawuje funkcje zarządcze,

# Cechy firmy rodzinnej

- 4) są trwalsze i stabilniejsze w stosunku do porównywalnych podmiotów nierodzinnych
- 5) wizja firmy tworzona przez rodzinę,
- 6) wysokie zaangażowanie członków rodziny w rozwiązywanie problemów firmy,
- 7) perturbacje po śmierci założyciela i lidera firmy,
- 8) nastawienie na sukcesję i dziedziczenie firmy wpływa ograniczająco na dostęp do profesjonalnych menedżerów,
- 9) przenoszenie konfliktu pokoleniowego w rodzinie na firmę
- 10) zagrożenie konfliktami między grupą rodzinną i pozarodzinną

# Kryteria wyodrębniania firm rodzinnych

- 1) udział własności rodzinnej we własności firmy, lub osób na prawach rodziny (50-100%),
- 2) udział przedstawicieli jednej rodziny w zarządzaniu (od jednej do wszystkich funkcji zarządczych sprawują przedstawiciele jednej rodziny), lub osób na prawach rodziny,
- 3) udział członków jednej rodziny w zatrudnieniu,
- 4) podporządkowanie rozwoju firmy interesowi (członkowie rodziny mają poczucie partycypacji w decydowaniu o losach firmy)
- 5) obowiązywanie zasady sukcesji rodzinnej (władza i własność przekazywane są kolejnym pokoleniom w rodzinie, lub osobom przypisanym do rodziny).

# Własność i zarządzanie w firmie rodzinnej

Własność i zarządzanie w firmach rodzinnych stanowi względną **jedność** w przeciwieństwie do firm nierodzinnych, w których mamy do czynienia z ich oddzieleniem.

Dwa typy rozwiązań:

- 1) skupienie własności i władzy zarządczej w rękach jednej rodziny,
- 2) utrzymanie kontroli nad własnością w rękach jednej rodziny, a jednocześnie oddanie władzy menedżerom spoza rodziny (profesjonalizacja zarządzania).